

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

**Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště
Brno**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Brno, Jana Babáka 1

Jana Babáka 1/1960, 616 00 Brno

Identifikátor školy: 600 107 981

Termín konání komplexní inspekce: 4. – 8. březen 2002

Čj.	126 53/02-5176
Signatura	kl2cv107

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Brno, Jana Babáka 1, je příspěvkovou organizací zřízenou Městskou částí Brno-Žabovřesky. Sdružuje základní školu a školní družinu. Kapacita základní školy je 700 žáků a školní družiny 250 žáků. V době konání inspekce do školy docházeli 574 žáci do 26 tříd a ve školní družině bylo zapsáno 167 žáků v 7 odděleních. Výuka ve škole probíhá podle schválených učebních dokumentů Obecná škola, č. j. 12035/97-20. V jedenácti třídách se pracuje podle učebních dokumentů Obecná škola pro třídy s rozšířeným vyučováním jazyků, v osmi třídách je realizována rozšířená výuka hudební výchovy.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Česká školní inspekce hodnotila průběh, výsledky a podmínky vzdělávání na prvním stupni základní školy souhrnně v předmětech český jazyk, anglický jazyk, matematika, přírodověda, dramatická a hudební výchova a na druhém stupni v předmětech český jazyk, anglický jazyk, matematika, chemie, fyzika, přírodopis, zeměpis, dějepis, občanská výchova a hudební výchova. ČŠI vycházela především z hospitační činnosti v jednotlivých předmětech, případně skupinách předmětů, z vyhodnocení podkladových materiálů, z rozhovorů s pedagogickými pracovníky a vedoucími pracovníky školy, z prohlídky prostor a ze studia povinné a vnitřní dokumentace školy. Hospitační činnost byla zaměřena na hodnocení plánování a přípravy výuky, podmínek výuky, organizace, forem a metod práce, motivace a hodnocení a komunikace a interakce.

První stupeň základní školy

Dlouhodobé plánování výuky, časová dotace sledovaných předmětů a členění učiva do jednotlivých ročníků, vycházejí z učebního plánu a učebních osnov realizovaného vzdělávacího programu Obecná škola. Jednotně zpracované tématické plány vytvářejí dobré předpoklady pro zachování kontinuity výuky sledovaných předmětů mezi jednotlivými ročníky. Bezprostřední příprava vyučujících na výuku byla odpovědná a svědomitá. Stanovené výukové cíle byly reálné, vycházely z probíraného učiva a z možností žáků. V průběhu vyučovacích hodin se cíle dařilo úspěšně plnit. Formulace vzdělávacích cílů nebyla vždy volena s ohledem na činnosti žáků v průběhu vyučovacích hodin. O žácích se specifickými poruchami učení a chování jsou učitelky informovány prostřednictvím zpráv z pedagogicko-psychologické poradny.

Personální podmínky jsou vzhledem k požadované odborné a pedagogické způsobilosti vynikající. Vysoká odbornost vyučujících pozitivně ovlivňuje kvalitu výuky.

Škola má k dispozici vhodné prostory s dostatečným funkčním vybavením. Školní nábytek je rozdílné úrovně, od nového až po renovovaný. Netradiční uspořádání lavic v menší části tříd poskytuje potřebný prostor pro činnosti v rámci dramatické nebo hudební výchovy. Celkově bylo prostředí pro žáky dostatečně podnětné a při výuce jim byla poskytována potřebná názornost využitím různých druhů učebních pomůcek. Estetický vzhled tříd je velmi pěkný, třídy jsou vkusně vyzdobené, s doplňky a pomůckami pro výuku vytvořenými jak učiteli tak i žáky. Vybavenost tříd je rozšířena o pomůcky sloužící žákům při výuce s daltonskými prvky (např. knihy, atlasy, encyklopedie, časopisy, nástěnky pro vyhodnocení výsledků této výuky, zásobníky s pracovními materiály). Žáci i učitelky mají vytvořeny pěkné a příjemné pracovní

prostředí. Ve vyučování pracovali žáci se schválenými učebnicemi, pracovními sešity a nakopírovanými pracovními materiály. V hodinách dramatické a hudební výchovy byl využíván magnetofon. Hudební výchova byla vyučována v odborné učebně, která je za tímto účelem velmi dobře vybavena.

Škola vytváří pro dodržování psychohygienických zásad odpovídající podmínky (např. pitný režim, využití kobereců ve třídě pro odpočinkové, skupinové i individuální činnosti, časté větrání, netradiční uspořádání lavic). V průběhu výuky reagovaly učitelky na únavu žáků a pokles jejich výkonnosti odpovídajícím způsobem, zejména zařazením relaxačních prvků. V ojedinělých případech (u věkově starších žáků) zůstala relaxace opomenuta.

Organizace výuky, užití formy a metody práce byly u jednotlivých vyučujících odlišné nejen vzhledem k věku žáků a jejich možnostem, ale také vzhledem k pedagogickým zkušenostem jednotlivých vyučujících. Způsob organizace výuky nebyl ve všech hodinách v souladu s pojetím výuky vyučovaného vzdělávacího programu Obecná škola, v několika případech byl uplatněn klasický frontální způsob výuky. Ve většině hospitovaných hodin však převažovalo využití pestrých metod včetně začlenění skupinových činností, problémového řešení úkolů, projektové výuky, využití hry, prostřednictvím kterých byli žáci dostatečně aktivizováni k samostatné tvůrčí činnosti i vzájemné kooperaci. Organizace výuky, ve které byly prakticky realizovány daltonské prvky, dovozovala pracovat individuálním tempem. Žákům byl zadán rozsah samostatné práce ze tří předmětů (matematika, český jazyk, vlastivěda), kterou si měli samostatně podle svých možností rozvrhnout na tři dny, přičemž postup a pořadí při plnění úkolů si žáci sami volili. Po splnění zadaných úkolů, jež si žáci barevně označovali, mohli pracovat navíc na dalších volitelných, tzv. extra úkolech. Opakování a procvičování učiva v českém jazyce a matematice byla věnována dostatečná pozornost. Žáci byli důsledně vedeni ke schopnosti správně aplikovat probrané učivo, což velmi dobře zvládali. Nové učivo v přírodovědě a matematice vyvozovaly učitelky ve vzájemných souvislostech na základě dřívějších znalostí žáků a užití názoru. Množství a výběr informací akceptovaly náročnost učiva a možnosti většiny žáků. Kontrola, oprava a zdůvodnění případných chyb následovalo většinou po splnění zadaného úkolu. Zatímco hodina dramatické výchovy u nejmladších žáků probíhala formou námětových her a improvizace, u věkově starších žáků byla postavena na vlastním prožitku a dramatické improvizaci, jež navodila vyučující poslechem hudby. Výsledným efektem bylo výtvarné znázornění vlastních představ žáků. V hodinách hudební výchovy se střídaly činnosti pěvecké (intonační a rytmická výchova, zpěv písní jednohlasých i vícehlasých s doprovodem klavíru i bez doprovodu), instrumentální (hra na orffovské nástroje a zobcové flétny) a hudebně pohybové (píseň vyjádřená pohybem). Ve sledované výuce byli žáci přiměřeně aktivní, dokázali samostatně pracovat podle pokynů učitelky a celkově prokazovali velmi dobré znalosti. Diferenciace v zadaných úkolech nebo specifický přístup k žákům se speciálními potřebami nebyly přímo ve výuce pozorovány. Tito žáci jsou zohledňováni např. při klasifikaci.

Ve většině hospitovaných hodin dokázaly učitelky žáky různými způsoby dostatečně motivovat a získat tak jejich pozornost pro školní práci. Při motivaci bylo nejvíce využito motivačního rozhovoru, hry, maňásků, mezipředmětových vztahů, praktických situací, životních zkušeností žáků či hry na hudební nástroje. Úvodní motivace u mladších žáků probíhala většinou v přímé návaznosti na probírané učivo, starším žákům byl sdělován vzdělávací cíl a náplň vyučovací hodiny. Motivující efekt měla rovněž pochvala učitelky za splněný úkol, pozitivní hodnocení nebo vzájemné hodnocení žáků a v případě nejmladších žáků i následná odměna. Rovněž motivační hodnocení, prováděné v rámci výuky s daltonskými prvky, bylo vhodným a aktivizujícím momentem pro žáky. Výchozí znalosti žáků prověřovaly učitelky v úvodní části hodin nebo v jejich průběhu v návaznosti na probírané učivo. Důraz byl kladen na pochopení vzájemných vztahů a souvislostí.

Pochopení zadaných úkolů si učitelky ověřovaly kontrolními otázkami. Kontrolu splněných úkolů prováděli žáci podle charakteru zadaného úkolu společně s učitelkou, vzájemně mezi sebou nebo samostatně. Hodnocením, které následovalo po splnění úkolu, získávali žáci okamžitou zpětnou vazbu o své úspěšnosti. V hodině přírodovědy byli do zkoušení probrané látky zapojeni žáci, kteří velmi pohotově reagovali a uměli klást otázky. Hodnocení výkonu žáků bylo objektivní a spravedlivé. Závěrečné hodnocení průběhu hodiny, práce a aktivity žáků prováděly převážně učitelky samy, výjimečně společně se žáky, v některých případech však zůstalo opomenuto.

Stylem výuky učitelky posilovaly mezi žáky pozitivní vztahy, snažily se navodit atmosféru přátelské spolupráce, důvěry a přiměřené tolerance. Ve většině hodin poskytovaly učitelky žákům dostatek prostoru k vzájemné komunikaci a interakci mezi sebou. Ve výuce s daltonskými prvky nebo v rámci dramatické či hudební výchovy žáci mezi sebou diskutovali o zadaných úkolech a vzájemně si pomáhali. Žáci projevovali dobrou schopnost kooperace, spontánnost a přirozenost v chování. Při prezentaci zpracovaných projektů disponovali starší žáci velmi dobrými komunikativními dovednostmi. Také při skupinových činnostech žáci ve většině případů velmi dobře spolupracovali a dokázali se respektovat. V ojedinělých případech nebyla věnována dostatečná pozornost správnému mluvnímu projevu žáků (jednoslovné odpovědi, užívání nespisovného jazyka). Učitelky respektovaly osobnosti žáků a měly přirozenou autoritu. Jejich verbální komunikace i neverbální projev byly na velmi dobré úrovni. Žáci respektovali dohodnutá pravidla chování, ojedinělé případy méně vhodného chování žáků učitelky velmi dobře zvládaly.

Kvalita vzdělávání na 1. stupni základní školy byla ve všech sledovaných oblastech hodnocena jako velmi dobrá. Hospitované hodiny neměly zcela vyrovnanou úroveň, některé byly vynikající a jiné měly úroveň nižší. Poslání prvního stupně základní školy se daří naplňovat celkově velmi dobře.

Druhý stupeň základní školy

Časová dotace sledovaných předmětů na druhém stupni odpovídá schválenému učebnímu plánu. Obsah učiva ve sledovaných hodinách byl v souladu s učebními osnovami vzdělávacího programu Obecná škola. Tématické plány jsou vyučujícími projednány v předmětových komisích a radách a zpracovány v souladu s výukovými cíli tak, aby byla zajištěna kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky a respektovány mezipředmětové vztahy. Tématické plány pro výuku fyziky jsou zpracovány dle členění učiva v učebnicích, což způsobuje poněkud nerovnoměrné rozvržení učiva do jednotlivých ročníků. Tématický plán fyziky pro devátý ročník nenavazoval na plány pro nižší ročníky. Stanovené výukové cíle v jednotlivých hodinách odpovídaly aktuálnímu složení třídy a většinou byly splněny. Převažovala pečlivá příprava všech vyučujících na sledované hodiny.

Plánování a příprava výuky na druhém stupni základní školy byly v předmětech český jazyk, anglický jazyk, matematika, zeměpis, přírodopis, chemie a hudební výchova velmi dobré, ve fyzice průměrné, v občanské výchově a dějepisu vynikající.

Český jazyk

Všechny vyučující splňují podmínky odborné i pedagogické způsobilosti. Kmenové učebny, ve kterých výuka probíhala, svým uspořádáním a vybavením odpovídají psychohygienickým požadavkům. V některých hodinách byly pro skupinovou práci využity i prostory chodeb, které jsou pro tento účel rovněž vybaveny odpovídajícím nábytkem. Žáci i učitelé mají

možnost využívat odbornou i krásnou literaturu školního informačního centra, jehož knižní fond je soustavně doplňován. Didaktická technika nebyla ve shlednutých hodinách využita.

Struktura hodin odpovídala stanoveným cílům. Většinou byla promyšlená po stránce obsahové i metodické. Žáci měli možnost si formou samostatné i skupinové práce ověřovat pochopení zadaných úkolů a prověřovat své znalosti. V hodině, kdy bylo využito prvků daltonského vedení výuky, žáci mohli využít dostupné odborné literatury, spolupráce se spolužáky i konzultace s vyučující, navíc si samostatně kontrolovali správnost svých výsledků, čímž byli vedeni k odpovědnosti a sebekontrolě. Při společné i samostatné práci byly vhodně využívány nejen učebnice, ale i vyučujícími připravené pracovní texty. Pro uvolnění si žáci v některých hodinách předem připravili křížovky, jejichž řešení bylo vhodně zařazeno po skončení náročnější části hodiny. V těch případech, kde byla podceňována metodická část přípravy, nebyly pokyny vyučující žákům zcela pochopitelné a nebyla respektována přiměřená náročnost stanoveného úkolu. To se odrazilo ve vysokém počtu žáků, kteří nebyli při jeho plnění úspěšní. Pouze v jedné z hospitovaných hodin byl zařazen diferencovaný úkol s ohledem na méně nadané žáky. Předkládané učivo odpovídalo současné teorii i praxi, ojedinele nebylo dostatečně srozumitelně odůvodněno.

Vyučující si ověřovaly znalosti žáků převážně frontálním způsobem, klasifikace nebyla během inspekční činnosti zaznamenána. V průběhu procvičování učiva byly chybné odpovědi vyučujícími usměrňovány a využity pro upozornění na problémová řešení. Všechny učitelky kladly důraz na zdůvodňování závěrů. Slovní hodnocení výkonů žáků mělo většinou motivační charakter. Frekvence písemných prací odpovídá stanoveným vzdělávacím cílům, jejich hodnocení je objektivní a probíhá na základě předem dohodnutých pravidel. Některé hospitované hodiny postrádaly závěrečné vyhodnocení práce, i když bylo provedeno shrnutí probraného učiva.

Ve většině hodin byla jasně a předem stanovena pravidla jednání a činností, žáci pak plnili úkoly bez nežádoucích projevů a s přiměřeným zájmem. Ojedinele se vyskytla mírná nekázeň, která byla zapříčiněna nejasností v zadání plněného úkolu. Verbální projev učitelek měl velmi dobrou úroveň, všechny kladly důraz na ucelené a logické odpovědi žáků.

Podmínky výuky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení stejně jako interakce a komunikace byly velmi dobré.

Výuka českého jazyka vykazovala celkově velmi dobrou úroveň.

Matematika

Výuka je zajištěna vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí, pouze jedna vyučující nespĺňuje podmínku pedagogické způsobilosti, jak ukládá právní předpis. Vybavení kabinetu matematiky je na průměrné úrovni. Ve třídách jsou umístěny nástěnné obrazy s matematickou tematikou související s učivem daného ročníku, avšak v hospitovaných hodinách nebyly využity ani žáky ani vyučujícími. Psychohygienické zásady ve výuce učitelé respektovali.

Hospitované hodiny byly dobře promyšleny a vedeny. Organizační pokyny byly jasné, srozumitelné a přiměřené věku žáků. Opakování učiva navazovalo na probrané učivo. Většinou převažovaly frontální činnosti jako zhodnocení domácího úkolu, či řešení příkladů s následnou kontrolou na tabuli. Ojedinele měli žáci možnost si samostatně kontrolovat vypracované úkoly podle řešení učitele na zvláštním listu, což vedlo žáky k sebehodnocení a sebekontrolě. Výběr příkladů byl promyšlený, zaměřený jak na procvičování numerických příkladů, tak na řešení logických úloh a příkladů z praxe. Využití prvků daltonského plánu ve výuce v 6. a 7. ročníku umožňovalo žákům volnost v rozvrhnutí práce, v pořadí úkolů a

možnost spolupráce s ostatními žáky, popřípadě s vyučujícím. Tato forma výuky umožňovala aktivní zapojení všech žáků. V hospitovaných hodinách žáci pracovali s učebnicemi, pracovními listy a didaktickými kartami, prokazovali velmi dobré dovednosti v rýsování a uměli vhodně používat učebnici. Učivo bylo vyučujícími interpretováno věcně a odborně správně.

Vstupní motivace byla ve většině hodin nahrazena pouze informací o tématu hodiny, ojediněle bylo využito seznámení se vzdělávacím cílem. Při řešení úkolů byla žákům poskytována pomoc, nedostatky a chyby v jejich práci byly vyučujícími jen ojediněle využívány k prodlouženému výkladu nebo k individuální práci se žákem. Posilování sebehodnocení žáků bylo zaznamenáno při kontrolách domácích úkolů. Zájem o nové učivo a aktivitu se dařilo vyučujícím podněcovat zařazováním příkladů z praxe. V závěru většiny sledovaných hodin učitelé neprováděli zhodnocení práce žáků.

Dohodnutá pravidla jednání byla oboustranně akceptována, osobnost žáka učitelé respektovali. Vyučujícím se dařilo volit takové formy práce, při kterých byli žáci vedeni k uvědomělé komunikaci. Velmi dobrou úroveň měla komunikace mezi žáky při skupinové práci v bloku hodin, kde pracovali dle zvoleného plánu práce.

Ve všech sledovaných oblastech a tedy i celkově byla úroveň výuky matematiky velmi dobrá.

Anglický jazyk

Výuku angličtiny zajišťují učitelé, kteří splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti v souladu s příslušnými právními předpisy, avšak jedna vyučující nemá anglický jazyk v aprobaci.

Na škole jsou zřízeny dvě odborné učebny pro výuku cizích jazyků, které jsou vybaveny videotechnikou. Motivující výzdoba, která by pomáhala dotvářet cizojazyčnou atmosféru, je na nižší úrovni. Uspořádání lavic a míst k sezení (směrem ke zdi) v jedné z odborných učeben není zcela optimální, neumožňuje bezproblémovou realizaci komunikativních aktivit. V hospitovaných hodinách žáci používali vhodné učebnice a pracovní sešity. Učitelé mají k dispozici magnetofon, v případě potřeby mohou využít i video. Vybavení pomůckami, slovníky, odbornou literaturou a doplňkovými materiály je na průměrné úrovni.

Zařazení anglického jazyka do rozvrhu je většinou v souladu s psychohygienickými požadavky. Avšak členění hodin a volba metod nebyly z hlediska psychohygieny zcela ideální. Učitelé téměř nezařazovali relaxační aktivity, v některých případech nestřídali metody a formy práce dostatečně často, což vedlo ke zvýšené únavě žáků a ke zhoršení kázně.

Struktura hodin odpovídala věku a výukovým cílům. Ve většině sledovaných hodin anglického jazyka učitelé věnovali pozornost osvojování gramatického a lexikálního učiva. Systematické vedení ke komplexnímu rozvoji řečových dovedností, vedení žáků k využití jazykových znalostí v běžných situacích každodenního života a diferenciaci úkolů s ohledem na individuální schopnosti jednotlivců byly zaznamenány ojediněle. Ve sledované výuce převážně nebyly vytvářeny podmínky pro rozvoj komunikace a kooperace mezi žáky navzájem. Ve většině hodin převládal verbální projev učitelů nad projevy žáků a výuka byla příliš výrazně propojena s mateřským jazykem. V hodinách byla účelně k poslechu autentických textů užívána audiotechnika a doplňkové materiály. Věcně a odborně bylo učivo interpretováno správně.

Žáci byli schopni porozumět mluvenému slovu vyučujících i plnit úkoly spojené s poslechem. Dobré znalosti měli rovněž v oblasti gramatiky. Výrazně menší zběhlost však prokazovali

v praktickém použití jazyka, v souvislejší samostatném projevu i v tvoření otázek a odpovědí.

Učitelé téměř nevyužívali vstupních a průběžných motivací. Ojediněle bylo žákům sděleno téma nebo cíl hodiny. Při zadávání úkolů poskytovali žákům pomoc, upozorňovali je na klíčová úskalí a respektovali zásadu přiměřenosti. Vědomosti a dovednosti žáků byly většinou prověřovány formou společného frontálního opakování. Hodnocení výkonu žáků, shrnutí učiva nebo analýzu opakovaných chyb na konci hodin učitelé neprováděli.

Komunikace mezi učiteli a žáky byla ve sledovaných hodinách založená na vzájemné důvěře a toleranci. Systematické rozvíjení komunikativních schopností žáků bylo sledováno pouze výjimečně. Osobnost žáka byla respektována, projevy nežádoucího chování žáků nebyly zaznamenány.

Podmínky výuky anglického jazyka a motivace a hodnocení byly průměrné. Organizace, použité metody a formy práce neodpovídaly vždy současným trendům ve výuce cizích jazyků, byly rovněž průměrné. Interakce a komunikace byla velmi dobrá.

Vzhledem k výše uvedeným zjištěním je kvalita vzdělávání v anglickém jazyce na průměrné úrovni.

Fyzika

Personálně je výuka fyziky zajištěna dvěma vyučujícími, z nichž jedna splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, druhá splňuje pouze podmínku odborné způsobilosti. Hospitované hodiny fyziky probíhaly v kmenových třídách a učebně fyziky a chemie. Školní nábytek a demonstrační stůl v odborné učebně jsou opotřebované, uspořádání lavic neumožňuje praktické a experimentální činnosti žáků v průběhu výuky. Prostředí učebny je málo technicky podnětné. Kabinet fyziky je vybaven dostatečným množstvím žakovských souprav a dalšími potřebnými pomůckami pro všechny cílové okruhy fyziky.

Struktura všech hospitovaných hodin byla jednotvárná, převažovaly tradiční vyučovací metody a formy práce jako je výklad, řízený rozhovor, frontální výuka bez zohlednění vstupních znalostí žáků. K uplatňování zásady názornosti přispívalo předvádění demonstračních pokusů. V hodinách byly zařazeny žakovské pokusy, jejichž organizace nebyla dostatečně promyšlená a v důsledku toho jejich průkaznost nebyla zcela zřejmá. V odborném výkladu vyučující nepoužívali důsledně fyzikální terminologii. Po skončení výkladu si žáci psali vyučujícími připravený zápis do sešitu. Většinou chyběl prostor pro aktivní učení, vyjadřování vlastních názorů a zkušeností. V závěru hodin bylo zpravidla provedeno shrnutí učiva a zadán úkol.

Úvodní motivaci často nahradily pokyny k organizaci hodiny nebo seznámení žáků se vzdělávacím cílem. Průběžně vyučující motivovali žáky příklady z praxe. Při frontálním ověřování znalostí žáků a při žakovských pokusech chybělo často shrnutí poznatků a hodnocení zapojení skupin nebo jednotlivců. Klasifikace individuálně zkoušených žáků odpovídala zásadám objektivnosti a přiměřenosti, avšak nebyla vyučujícími zdůvodněná. Práce s chybou při této činnosti byla využívána jen ojediněle. V závěru hodin učitelky prováděly shrnutí učiva.

Žáci akceptovali dohodnutá pravidla práce jak v kmenových třídách, tak v odborné učebně. Převládala komunikace mezi učitelem a žáky. V hodinách, kde se dařilo vyučujícím klást žákům otázky související se zkušenostmi z praktického života, projevovali žáci zájem o učivo. Učitelé však formulovali otázky tak, že žáci odpovídali jednoslovně a neměli možnost uceleného vyjadřování.

Podmínky výuky fyziky, stejně jako organizace, formy a metody práce, motivace a hodnocení i komunikace a interakce byly na průměrné úrovni.

Kvalita výuky fyziky byla průměrná.

Zeměpis, přírodopis a chemie

Přibližně třetina hospitovaných hodin byla odučena vyučující, která nesplňovala podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, což se negativně promítlo v metodickém vedení hodin. Zbývající hodiny vyučovali učitelé, kteří splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Většina sledovaných hodin probíhala v kmenových učebnách, menší část v odborné učebně pro výuku fyziky a chemie. Učebny byly vybaveny starším nábytkem, v některých případech i částečně poškozeným. Odborná učebna fyziky a chemie nemá rozvody plynu, vody a elektřiny do žákovských lavic. Podnětnost prostředí byla na nižší úrovni. Vybavenost školy učebními pomůckami pro výuku přírodopisu, zeměpisu a chemie byla průměrná. Modernizace učebních pomůcek není výrazná, s výjimkou knižního fondu umístěného ve školním informačním centru, kde je pravidelný nákup nových publikací patrný. Dostupnost tohoto fondu žákům je zajištěna. Využití učebních pomůcek ve sledovaných hodinách bylo průměrné. V žádné ze sledovaných hodin nebyly dostatečně zařazovány relaxační prvky, vyučující nereagovali včas na rostoucí únavu žáků.

Sledované hodiny byly organizovány a členěny způsobem vhodným pro danou věkovou kategorii. Množství a výběr učiva byly přiměřené, korespondovaly s věkem a možnostmi žáků. Vyučující vždy v úvodu hodin zopakovali předcházející učivo a při výkladu nového učiva sledovali výsledky žáků i naplňování výukových cílů. Převažovaly frontální metody, rozhovor, diskuse, samostatná práce. Nedařilo se do probíhající činnosti plně zapojovat všechny žáky. Skupinová práce byla pozorována pouze ojediněle, stejně jako kooperativní techniky učení. Ve všech hospitovaných hodinách žáci používali učebnice, v hodinách zeměpisu atlasy, ve kterých uměli vyhledávat jednotlivé zeměpisné objekty, rozšiřovali své vědomosti o světadílech, o přírodních, společenských a hospodářských poměrech ve světě i ve své vlasti. Učitel rozvíjel analytické a syntetické myšlení prostřednictvím učiva se zeměpisným obsahem. V hodinách přírodopisu byli žáci vedeni k poznávání, třídění a určování přírodnin, dokázali zachycovat pozorované jevy jednoduchou kresbou. V hodinách chemie žáci sledovali a hodnotili průběh a výsledek chemických reakcí, podíleli se na popisu chemickými rovnicemi, ojediněle prováděli frontální pokus. Učili se cíleně pozorovat vlastnosti chemických látek a jejich přeměny, rozlišovat výchozí látky a produkty reakcí a hledali vysvětlení chemických dějů v denním životě. V menší části sledovaných hodin byl vytvořen prostor pro samostatné učení. Při výuce žáci projevovali svoje názory, učitelé je následně rozvíjeli, zobecňovali a diskusi žáků vhodně usměrňovali. Diferencovaně zadávané úkoly učitelé ukládali jen ojediněle a tím neměli všichni žáci možnost úspěšně se uplatnit. Učivo bylo podáváno věcně správně, efektivně je vyučující doplňovali o zajímavé a atraktivní příklady.

Ve všech sledovaných hodinách se dařilo motivovat žáky v úvodu i v průběhu hodin. Učitelé využívali životních zkušeností žáků, mezipředmětových vztahů s dějepisem, fyzikou a občanskou výchovou. Aktualizovali učivo dle nejnovějších poznatků vědy i posledních politických událostí. Předcházející učivo vyučující opakovali převážně frontálně metodou rozhovoru, jen ojediněle individuálním zkoušením, které hodnotili objektivně. Sebehodnocení žáků nebylo rozvíjeno ani po individuálním zkoušení ani v závěru hodin. Při samostatné práci poskytovali učitelé žákům pomoc, opravovali jejich chyby a nedostatky zobecňovali.

Sledovaná výuka probíhala v prostředí důvěry, vzájemného respektování a tolerance. Přestože

některé hodiny byly vyučovány učiteli, kteří pracovali na škole jen několik týdnů, byl již vytvořen příznivý vzájemný vztah s žáky. Nedařilo se plně vést diskusi se žáky tak, aby byly dostatečně rozvíjeny komunikativní dovednosti žáků. Převažoval projev učitele nad často kusými odpověďmi žáků. Samostatný verbální projev některých žáků nebyl dostatečně korigován. Ojedinelé nežádoucí projevy žáků byly učiteli vhodně usměrněny. Poutavost výkladu učitelů se odrážela v pozitivním vztahu žáků ke sledovaným předmětům.

Motivace a hodnocení byly na velmi dobré úrovni, podmínky výuky, organizace, formy a metody práce, jakož i interakce a komunikace byly průměrné.

Kvalita vzdělávání v předmětech zeměpis, přírodopis a chemie byla celkově na průměrné úrovni.

Občanská výchova a dějepis

Všechny vyučující splňují podmínky odborné i pedagogické způsobilosti, v rámci možností si doplňují vzdělání formou krátkodobých seminářů a školení. Vyučující občanské výchovy využívá pro výuku rovněž poznatky ze seminářů, které absolvuje jako výchovná poradkyně. Pro názornost dějepisného učiva jsou využívány historické atlasy, nástěnné mapy, žáci v obou předmětech mají k dispozici vhodné učebnice. Svou velikostí a rozmístěním nábytku kmenové učebny odpovídají základním požadavkům psychohygieny.

Všechny vyučující organizovaly výuku tak, aby byla zajímavá a žáci byli co nejvíce zapojeni do jejího průběhu. Volily metodu řízeného rozhovoru, diskuse, samostatné práce. Při práci s textem žáci vyvozovali vlastní závěry, měli možnost uplatnit své předchozí znalosti i vlastní zkušenosti. Předkládané informace byly přiměřené věku žáků, stanoveným cílům a obsahu hodiny. Zadávané úkoly nebyly diferencované s ohledem na žáky s poruchami učení, avšak vzhledem ke způsobu vedení výuky měli možnost úspěšného uplatnění všichni žáci. Učivo bylo interpretováno věcně správně, v souladu se současnou teorií a praxí.

Pro sledované hodiny byla charakteristická soustavná aktualizace učiva, stejně jako vstupní i průběžná motivace. V žádné ze shlednutých hodin nebyli žáci klasifikováni. Opakování bylo zaměřeno nejen na pamětní zvládnutí učiva, ale především na jeho logickou návaznost a souvislost se současnými událostmi. Vyučující dbaly na zdůvodňování tvrzení, v případě potřeby vhodně usměrňovaly názory žáků. Při závěrečném shrnutí nebylo využito možnosti vyhodnocení průběhu hodiny, případně možnosti sebehodnocení samotnými žáky.

Výuka probíhala v ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, žáci znali pravidla jednání a chování, která bezezbytku respektovali. Charakter obou předmětů byl vyučujícími využit pro diskusi a vyjasňování si názorů. Myšlenky žáků byly systematicky rozvíjeny, ve většině hodin vyučující dbaly na jejich jazykově správný a souvislý projev.

Podmínky výuky, organizace, formy a metody práce, motivace a hodnocení i interakce a komunikace jsou velmi dobré.

Celkově je úroveň výuky občanské výchovy a dějepisu velmi dobrá.

Hudební výchova

Výuku hudební výchovy na škole zajišťují učitelé, kteří splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti v souladu s příslušnými právními předpisy. Na škole jsou dvě odborné učebny pro výuku hudební výchovy. Jedna z nich je velmi dobře vybavena audioteknikou, audionahrávkami s poslechovými skladbami, klavírem, rytmickými nástroji i učebními pomůckami, je vkusně vyzdobena motivujícími obrazy a nástěnnými materiály.

V druhé odborné učebně se nachází jen základní vybavení, je přizpůsobena i k výuce jiných předmětů. V těchto dvou učebnách byla realizována převážná část hospitovaných hodin, pro některé hodiny byly využity kmenové třídy, ve kterých byl k dispozici klavír. Materiální zázemí pro výuku hudební výchovy na škole je na velmi dobré úrovni. Vyučující mají k dispozici pro zpestření výuky a pro prohlubování svých odborných znalostí rovněž odborné časopisy. Učební prostředí, ve kterém sledovaná výuka probíhala, bylo podnětné a estetické. Tempo výuky i členění hodin většinou odpovídalo psychohygienickým požadavkům. V ojedinělých případech vyučující poněkud podcenili roli relaxačních aktivit v průběhu hodiny, nereagovali včas na pokles pozornosti žáků a pracovali pak se žáky unavenými a neklidnými. Zařazení předmětu do rozvrhu je rovněž v souladu s psychohygienickými zásadami.

Výuka všech sledovaných hodin hudební výchovy byla vedena jasně a srozumitelně. Učitelé většinou využívali takových forem a metod práce, které významně napomáhaly žákům k orientaci v hudebních žánrech a stylech, rozvíjely jejich smysl pro krásu, umožňovaly jim kultivovaně zpívat a hrát doprovody písní. Zejména žáci ve třídách s rozšířenou výukou hudební výchovy prokazovali schopnost vědomé intonace volných nástupů, schopnost technicky správně a intonačně čistě zpívat písně jednohlasé i dvojhlasé, při poslechu dokázali posoudit kvalitu a nápaditost doprovodu, rozlišovat hudební žánry, nástrojové skupiny a nástroje. Vyučující v těchto hodinách rozvíjeli rytmickou i intonační představivost žáků, podporovali jejich interpretační a produkční schopnosti a dovednosti. V malé části sledované výuky bylo využíváno poněkud tradičnějších forem a metod práce, založených na pasivním přijímání poznatků ze strany žáků, bez jejich aktivního zapojení a bez důrazu na činnostní přístup k hudbě a na tvořivost. Ve většině hospitovaných hodin byly činnosti vokální, poslechové a instrumentální vyvážené, hudebně pohybové aktivity byly zaznamenány v menší míře.

Vstupní motivace byla ve většině sledovaných hodin hudební výchovy méně výrazná, spočívala především ve sdělení cíle hodiny. V průběhu výuky vyučující motivovali žáky efektivněji, navazovali na praktické zkušenosti žáků, aktualizovali probírané učivo a uváděli příklady z praxe. Výkony žáků byly průběžně hodnoceny motivující pochvalou. Úkoly však byly učiteli zadávány plošně, individuální přístup k žákům se specifickými poruchami učení zaznamenán nebyl. Hodnocení výkonů jednotlivců v závěru hodin realizováno nebylo. Vyučující většinou žáky nevedli k sebehodnocení ani k hodnocení ostatních.

Výuka probíhala v přátelské a tvůrčí atmosféře. Učitelé většinou vytvářeli dostatečný prostor pro diskusi a pro vyjadřování názorů. Komunikace mezi učiteli a žáky byla založena na partnerských vztazích, na vzájemné důvěře a toleranci. V menší míře byly rozvíjeny komunikativní schopnosti žáků. Žáci převážně projevovali k výuce hudební výchovy pozitivní vztah.

Ve všech dílčích sledovaných a hodnocených oblastech a tedy i celkově byla kvalita výuky hudební výchovy z hlediska průběhu a výsledků vzdělávání velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Hodnocení úrovně vědomostí, dovedností a sociálních kompetencí žáků vychází z hospitací ve sledovaných předmětech. Při hodnocení výsledků výuky nebyly využity standardizované evaluační nástroje.

Činnostní pojetí vyučování, jež bylo realizováno v převážné většině hospitovaných vyučovacích hodin na 1. stupni základní školy, umožňuje žákům aktivně se podílet

na vlastním vzdělávání. Pravidelným zařazováním daltonských prvků ve výuce rozvíjejí učitelky sociální a komunikativní kompetence dětí. Celkově převažovala velmi dobrá úroveň kvality výuky na prvním stupni ZŠ.

Při výuce na 2. stupni základní školy žáci převážně prokazovali schopnost učivo samostatně interpretovat, dovedli je aplikovat na jednoduchých příkladech. Pro vyjadřování vlastních názorů využívali prostor zejména aktivnější z nich, ti rovněž prokázali schopnost logického uvažování a vyvozování závěrů. Při opakování učiva či individuálním zkoušení žáci prokazovali znalosti požadované osnovami jednotlivých předmětů. Ze sociálních kompetencí žáci prokazovali schopnost vyjádření opačného názoru, požádat o pomoc, zahájit rozhovor se spolužákem. Ve většině hodin se žáci chovali slušně, respektovali učitele a projevovali o výuku zájem. Kvalita výuky českého jazyka, matematiky, občanské výchovy a dějepisu a hudební výchovy byla velmi dobrá, anglického jazyka, fyziky a společně hodnocených předmětů zeměpis, přírodopis a chemie průměrná. Úroveň výuky na druhém stupni byla celkově velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání na prvním i druhém stupni základní školy byly velmi dobré.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Koncepční závěry vycházejí z analýzy současného stavu a deklarují zachování orientace školy na rozšířenou výuku hudební výchovy a cizích jazyků v rámci vzdělávacího programu Obecná škola s uplatněním prvků daltonského plánu. Naplňování koncepce školy je realizováno prostřednictvím ročních plánů, které zahrnují jednotlivé činnosti a organizování různých akcí, a jsou dále rozpracovány do plánů týdenních. Roční plány vycházejí z plánů předmětových komisí, hudební a jazykové rady a metodického sdružení 1. stupně a školní družiny. Do plánování je zapojena většina kolektivu pracovníků školy. S koncepčními záměry jsou seznamováni rodiče i zřizovatel. Systém plánování je ucelený, vzájemně provázaný, účinný a funkční. Ve škole působí v esteticky podnětném prostředí informační centrum tvořené školní a učitelskou knihovnou a studovnou, které je prezentováno jako školní klub. Zřizovací listinou školy školní klub zřízen není a taktéž není zařazeno toto školské zařízení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení. Činnost tohoto informačního centra nenaplnuje všechny znaky školního klubu dané zákonnými předpisy.

Výuka probíhá podle schválených učebních osnov vzdělávacího programu Obecná škola, který je uzpůsoben potřebám školy v rámci přípustných tolerancí. Schválené učební dokumenty jsou rozpracovány do tematických plánů, které jsou plněny, průběžně kontrolovány garanty jednotlivých předmětů a případně upravovány.

Nabídka volitelných i nepovinných předmětů je převážně orientována na hudební výchovu a cizí jazyky. Chybí předměty přírodovědné, předměty zaměřené na dějepis, zeměpis a matematiku. Na škole nejsou integrováni žáci se specifickými vzdělávacími potřebami.

Organizování

Organizační řád spolu se svými dodatky, vnitřním řádem školy a zpracovanými pracovními náplněmi jednotlivých pracovníků dostatečně podrobně upravuje chod školy. V organizačním řádu a ve vnitřních ekonomických směrnících jsou ojediněle odkazy na již neplatné právní

předpisy. Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy. Dokumentace školy je vedena v souladu s právními předpisy s výjimkou dokumentace školního klubu, kde není veden přehled práce zájmového útvaru.

Ve škole je ustavena pedagogická rada, metodická odborná rada, předmětové komise, metodické sdružení 1. stupně a školní družiny, jazyková rada a hudební rada. Metodická odborná rada je poradním orgánem ředitelky školy tvořeným vedoucími předmětových komisí, hudební a jazykové rady, metodického sdružení 1. stupně a školní družiny. V jazykové radě a hudební radě jsou zapojeni vyučující anglického jazyka a hudební výchovy na 1. i 2. stupni, což příznivě ovlivňuje koordinaci perspektivního plánování výuky. Výše uvedené poradní orgány se pravidelně scházejí a řeší aktuální problémy související s chodem školy. Informace uvnitř školy jsou předávány včas a v úplnosti. Ředitelka školy svolává podle potřeby provozní porady, kterých se účastní všichni zaměstnanci, a kde jsou projednávány aktuální provozní záležitosti. Jedenkrát týdně se schází porada vedení, kam jsou zváni i další zaměstnanci dle projednávaných témat. Komunikace se zákonnými zástupci žáků probíhá prostřednictvím žákovských knížek, třídních schůzek, hovorových hodin a individuálních konzultací. Informace ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, jsou poskytovány. Škola se na veřejnosti prezentuje v místním tisku, pořádá veřejná hudební vystoupení. Výroční zpráva o činnosti školy obsahuje všechny náležitosti dané zákonem, má dostatečně vypovídací úroveň s prvky sebereflexe. Vnitřní řád školy obsahuje ustanovení dané vyhláškou o základní škole. Podrobně popisuje režim školy, práva a povinnosti žáků i zaměstnanců. Činnost v odborných učebnách, informačním centru, tělocvičnách a na školním hřišti je upravena provozními řády. Na řízení školy se podílí též žákovský parlament tvořený zástupci jednotlivých tříd od 4. ročníku. Na svých pravidelných jednáních vedených dvěma vyučujícími zaujímá stanoviska k chodu školy, předkládá náměty vedení školy, aktivně se zapojuje do prevence sociálně patologických jevů.

Prostory svěřené škole jejím zřizovatelem jsou využívány efektivně s výjimkou školního dvora, který žáky využíván není.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení jako celek je funkční a navazuje na plánování a kontrolu jednotlivých činností. Ředitelka jasně stanovuje úkoly svým podřízeným a vyžaduje jejich plnění. V dostatečné míře je využívána odborná a pedagogická způsobilost vyučujících. Ředitelka školy má vypracován Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků školy v souladu s Pokynem ministra školství, mládeže a tělovýchovy čj. 11 336/2001-25. Plán stanovuje jednak cíle na konkrétní školní rok ve vztahu k ročnímu plánu, jednak dlouhodobé cíle školy v oblasti zkvalitňování pedagogického sboru. Pedagogičtí pracovníci jsou zapojeni do dalšího vzdělávání učitelů v souladu s koncepčními záměry školy. Vedení školy klade důraz na výběr nových pracovníků tak, aby svou odborností aktivně naplňovali zaměření této základní školy. Pomoc začínajícím učitelům je zajištěna, ale zatím není dostatečně účinná v oblasti metodické. Tvořivost a iniciativa pracovníků jsou využívány v činnostech, kterými se škola prezentuje na veřejnosti. Systém hmotného a morálního stimuluování pracovníků je ředitelkou školy vypracován. Kritéria pro hodnocení pracovníků uplatňovaná vedením školy jsou méně transparentní. Sebehodnocení školy je realizováno na pedagogických radách a ve výroční zprávě o činnosti školy.

Kontrolní mechanismy

System vnitřní kontroly je těsně provázán s plánováním a organizační strukturou školy. Ředitelka zpracovává v návaznosti na koncepci a roční plán školy měsíční plány kontroly, které zahrnují všechny organizační složky. Kontrolou dílčích úkolů jsou pověřeni jednotliví vedoucí pracovníci. Na kontrole se rovněž prostřednictvím metodické odborné rady podílejí vedoucí předmětových komisí, hudební rady a jazykové rady. Ti se zabývají především kontrolou plnění osnov, zdůvodňují rozdíly v jejich plnění a navrhuji opatření. Ředitelka školy a její zástupce pravidelně provádějí hospitační činnost, se svým hodnocením a závěry jednotlivé učitele podrobně seznamují. Ze zápisů jednání pedagogické rady a ostatních poradních orgánů není zřejmé, zda jsou zjištěné klady a zápory zobecňovány a využívány pro vnitřní metodické působení. Menší účinnost vnitřní kontroly se projevila ve vedení dokumentace obsahující administrativní nedostatky, které byly v průběhu inspekce odstraněny. Pro sledování kvality práce učitelů a hodnocení úrovně výsledku učení žáků využívá škola pravidelně srovnávací testy, a to vždy v 5. ročníku a střídavě v 7. a 9. ročníku.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků a kontrolní mechanismy mají velmi dobrou úroveň. Podmínky vzdělávání tvoří ucelený a vzájemně se doplňující systém, který ČŠI hodnotí jako velmi dobrý.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivnosti čerpání NIV

Základní škole byly v roce 2001 poskytnuty finanční prostředky ze státního rozpočtu v celkové výši 11.935 tis. Kč určené na neinvestiční výdaje (dále jen NIV).

Závazné ukazatele rozpočtu NIV podle poslední úpravy rozpočtu v závěru roku 2001 byly dodrženy, přidělené finanční prostředky ze státního rozpočtu byly čerpány na 100 %, avšak finanční prostředky použité na činnost školního klubu byly čerpány nad rámec finančních vztahů stanovených zřizovatelem.

V souladu s platnou legislativou provedla škola finanční vypořádání poskytnuté státní dotace v roce 2001.

Ve sledovaném období základní škola hospodařila s kladným hospodářským výsledkem.

Porovnáním rozpisu rozpočtu neinvestičních výdajů s výkazem o pracovnících a mzdových prostředcích v regionálním školství za 1. – 4. čtvrtletí 2001, hlavní knihou a výkazem zisku a ztráty sestaveným k 31. 12. 2001 bylo zjištěno, že z celkových finančních prostředků použitých ze státního rozpočtu škola vydala 71,30 % na mzdy, 26,34 % na zákonné odvody a 2,36 % na ostatní neinvestiční výdaje (dále jen ONIV).

Na celkových neinvestičních nákladech školy se finanční příspěvek ze státního rozpočtu v roce 2001 podílel 73,39 %.

Hodnocení efektivnosti čerpání mzdových prostředků

Škola dodržela závazné ukazatele mzdové regulace. Limit počtu pracovníků byl naplněn

na 98,40 %, což představuje úsporu 0,887 pracovníka, limit prostředků na platy na 100 % a limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci na 100 %.

Škola předložila vnitřní platový předpis, který stanoví pravidla pro zařazování zaměstnanců do platových tříd a stupňů. Kontrolou správnosti zařazení sedmi učitelů, dvou vychovatelek školní družiny a dvou provozních zaměstnanců nebylo zjištěno porušení obecně platných právních předpisů, pouze ve třech případech byla škola upozorněna na chybně stanovené datum dalšího platového postupu.

Nenárokové složky platu byly v roce 2001 vypláceny diferencovaně v souladu se stanovenými kritérii pro školní rok. Celkové čerpání nenárokových složek platu v rozdělení mezi osobní příplatky a odměny bylo ve sledovaném období v poměru 66 % ku 34 %.

Tvorba a čerpání fondu kulturních a sociálních potřeb odpovídaly platné legislativě.

Hodnocení efektivnosti čerpání ONIV

Z celkových ONIV v roce 2001 ve výši 282.486,- Kč použila základní škola na učebnice 69.507,- Kč, což je 24,7 % ONIV, tj. 122,- Kč na žáka; na školní potřeby 8.650,- Kč, což je 3,1 % ONIV, tj. 173,- Kč na žáka 1.třídy; na učební pomůcky 109.004,- Kč, což je 38,6 % ONIV, tj. 191,- Kč na jednoho žáka; na vzdělávání zaměstnanců 51.000,- Kč, což je 18,1 % ONIV, tj. 89,50 Kč na jednoho žáka, dále peníze na osobní ochranné pracovní prostředky 2.191,- Kč, což je 0,8 % ONIV, peníze na cestovné 35.000,- Kč, což je 12,4 % ONIV a ostatní výdaje 6.479,- Kč, což je 2,3 % ONIV.

Hodnocení efektivnosti čerpání účelových prostředků

Rozpočtovou úpravou ve třetím čtvrtletí roku 2001 byly základní škole přiděleny účelově určené finanční prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen DVPP) ve výši 21.000,- Kč. Tyto prostředky byly vyčerpány na 100 % a použity na akreditované vzdělávací kurzy.

Hodnocení efektivnosti čerpání investičních prostředků

Základní škole nebyly v kontrolovaném období přiděleny investiční prostředky ze státního rozpočtu.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření školy za kalendářní rok 2001 byla zpracována v souladu s platnou legislativou.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu na rok 2001 byly školou použity v souladu s účelem jejich poskytnutí. V případě školního klubu, který je provozován bez zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, byly prostředky čerpány nad rámec finančních vztahů stanovených zřizovatelem.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výchovné poradenství

Výchovná poradkyně spolupracuje podle potřeby s třídními učiteli a vedením školy. Prohlubuje svoji spolupráci i s mimoškolními institucemi, rodiči žáků i žáky samotnými prostřednictvím zveřejněných konzultačních hodin. Přehledně vede dokumentaci výchovného poradenství. Činnost je plánovaná, obsahuje informační služby pro profesní možnosti žáků. Na základě diagnostiky tříd a vyšetření odborných psychologů koordinuje individuální přístup pedagogů k žákům s poruchami učení a chování. Talentované žáky motivuje k účasti na četných školních i mimoškolních soutěžích a dalších aktivitách. Plán činnosti výchovného poradenství je realizován prostřednictvím poskytování informací, poradenských hodin, konzultací problémových otázek s vedením školy a rodiči žáků, diagnostikování žáků profesními dotazníky, exkurzemi, urgencí dalších vyšetření žáků, práce se žáky s neomluvenou absencí a dalšími formami.

Výchovné poradenství postihuje všechny oblasti stanovené právními předpisy, je účelné, funkční a jeho úroveň je vynikající.

Minimální preventivní program

Minimální preventivní program je zpracován za přispění všech pedagogických pracovníků školy, kteří jsou zapojeni i do jeho naplňování. Metodik prevence, vyučující občanské výchovy, je zároveň výchovným poradcem a členem metodické odborné rady. Výrazně ovlivňuje prosazování minimálního preventivního programu i prostřednictvím žákovského parlamentu. Metodik prevence se účastní vzdělávacích akcí pořádaných okresním metodikem prevence i dalšími zainteresovanými institucemi. Získané poznatky přenáší na pedagogických radách, provozních poradách a na poradách vedení ostatním pedagogům. Všichni vyučující jsou informováni o postupu v případě výskytu sociálně patologických jevů ve škole. Pro diagnostikování těchto jevů používá škola sociometrické metody. V prevenci napomáhá též schránka důvěry, jejíž obsah metodik prevence vyhodnocuje a v případě potřeby zajišťuje sjednání nápravy. Žáci jsou vedeni ke zdravému životnímu stylu účastí na besedách pořádaných policií, pedagogicko-psychologickou poradnou a dalšími organizacemi. Školní řád, který je aktualizován a projednáván také žákovským parlamentem, obsahuje zákaz nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek, obsahuje ustanovení o dodržování pravidel slušného chování a pomoci slabším a postiženým a odpovědnost za vlastní chování a prospěch.

Vedení školy klade důraz na preventivní aktivity, na zapojení celého pedagogického sboru do naplňování minimálního preventivního programu, na aktivní podíl žáků na prosazování zdravého životního stylu. Úroveň programu i jeho realizace jsou na vynikající úrovni.

Školní družina

Školní družina s kapacitou 250 žáků je zařazena jako součást školy a ve své činnosti navazuje na výchovně vzdělávací úkoly školy. Ve školním roce 2001/2002 má k docházce zapsáno 167 žáků, kteří jsou rozděleni do sedmi oddělení. Provozní doba je stanovena v ranních (6:30 – 8:00) i odpoledních (11:40 – 17:00) hodinách.

Všechny vychovatelky mají požadovanou pedagogickou i odbornou způsobilost, což se pozitivně promítá do kvality výchovně vzdělávací práce. Jedna vychovatelka vykonává funkci

vedoucí vychovatelky. Pro svoji činnost využívá školní družina pět kmenových tříd prvního stupně a dvě samostatné učebny. Tyto třídy prostorově vyhovují počtu přihlášených dětí, jsou funkčně a účelně zařízeny. Aktuální výzdoba vytváří pro žáky esteticky velmi pěkné a podnětné prostředí. Vybavení hračkami, stavebnicemi, společenskými hrami je celkově velmi dobré. Finanční příspěvek stanovený zřizovatelem je částečně využíván na materiální zabezpečení družiny (nákup výkresů, her, stavebnic, pastelek). Na materiálním vybavení se podílejí také někteří rodiče. K pobytu venku využívá školní družina přilehlé školní hřiště.

Plánování školní družiny je na velmi dobré úrovni, je dáno celoročním plánem činnosti zpracovaným vedoucí vychovatelkou. Plán je strukturován na podzimní, zimní a jarní období a zahrnuje všechny oblasti týkající se činnosti školní družiny. Operativní řízení je založeno na osobním jednání s učiteli a každodenním vzájemném kontaktu vychovatelek. Při organizování aktivit školní družiny je upřednostňována tradiční struktura činností odpočinkových, zájmových, rekreačních a příprava na vyučování. Zpracovaný řád školní družiny vychází z podmínek školy a je funkční. Povinná dokumentace školní družiny je vedena přehledně a v souladu s příslušnými ustanoveními vyhlášky o školních družinách a školních klubech. Ve škole pracuje metodické sdružení školní družiny, které se pravidelně schází a projednává především problematiku související s organizací a provozem školní družiny, pololetně provádí hodnocení své činnosti.

V rámcovém týdenním plánu jsou střídány činnosti odpočinkové, rekreační a zájmové. Zvolené formy a metody práce odpovídaly věku a možnostem žáků. Nabídka aktivit zahrnuje všechny činnosti podle vyhlášky o školních družinách a odpovídá tradičnímu vymezení aktivit pro školní družiny. Plánování činností dětí ve školní družině je částečně přizpůsobeno dojíždění některých žáků a účasti žáků v zájmových kroužcích pořádaných školou.

V průběhu inspekce byly sledovány odpočinkové a zájmové činnosti dětí. Výchovné a vzdělávací cíle byly pro činnosti vhodně voleny a plněny. Postupy práce a zvolené metody byly vzhledem k věku žáků přiměřené. Vychovatelky uplatňovaly rozmanité aktivní metody, které povzbuzovaly žáky k činnostem. Zařazovaly účinnou motivaci a pozitivně směřované hodnocení. Vytvářely dostatek prostoru pro vzájemnou komunikaci a výsledkem byla pěkná pracovní atmosféra. Sledované činnosti probíhaly plynule a nerušeně a jejich kvalita byla na velmi dobré úrovni.

Ve sledovaných činnostech byly plánování, organizace, motivace, hodnocení, interakce a komunikace na velmi dobré úrovni. Celková kvalita sledovaných aktivit byla velmi dobrá.

Celkové hodnocení podmínek, kvality řízení a organizace výchovně vzdělávací činnosti školní družiny

Pro výchovně vzdělávací činnost má zařízení školní družiny vynikající personální podmínky. Prostorové a materiální podmínky jsou velmi dobré. Kvalita sledovaných činností ve školní družině byla celkově velmi dobrá.

Oblast BOZP a PO

Při kontrole v oblasti BOZP a PO bylo zjištěno porušení obecně závazných právních předpisů a to tím, že škola nemá zajištěno nakládání s chemickými látkami a chemickými přípravky autorizovanou osobou nebo osobou, kterou autorizovaná osoba prokazatelně zaškolila. Nerealizováním zákona o chemických látkách a chemických přípravcích pak došlo k situaci, kdy nejsou plněny ani další náležitosti právních předpisů o chemických látkách a chemických přípravcích, jako je řádná inventarizace chemických látek a přípravků, označení těchto látek a rovněž chybí bezpečnostní listy k těmto látkám.

Veškerá ostatní předložená dokumentace v oblasti BOZP a PO byla úplná, v oblasti rizik nejsou zohledněna některá konkrétní rizika týkající se žáků školy, např. v IX. B přesahující tabule zužuje průchod ve dveřích.

Z dalších závad byla zjištěna poškozená podlaha ve třídách VI. C, IV. C, VII. C a VIII. C. Na kohoutcích radiátorů chybějí regulační kolečka a tak jejich ostré hrany ční do prostoru. Tyto závady byly v průběhu inspekce operativně odstraněny.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 13039/01-21 ze dne 8. 3. 2001
- Zrušené rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. BM 0009/259 ze dne 25. 9. 2000
- Zřizovací listina č. j. 14/00/259 ze dne 21. 12. 2000
- Třídní knihy pro školní rok 2001/2002
- Třídní výkazy a katalogové listy
- Záznamy o volitelných a nepovinných předmětech ve školním roce 2001/2002
- Rozvrh hodin pro školní rok 2001/2002
- Vnitřní řád školy ze dne 1. 9. 2001
- Rozpis zvonění na ZŠ Jana Babáka 1, Brno
- Záznamy z pedagogických rad
- Rozhodnutí ředitelky o odkladu povinné školní docházky ve školním roce 2001/2002
- Osobní dokumentace žáků se zdravotním postižením ve školním roce 2001/2002
- Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků působících na škole ve školním roce 2001/2002
- Výkazy Škol (MŠMT) V3-01 ze dne 29. 9. 2000 a 1. 10. 2001
- Organizační řád ze dne 1. 1. 1996 ve znění pozdějších změn a doplňků
- Vnitřní řád informačního centra – školního klubu ze dne 1. 9. 2001
- Výpůjční řád školní knihovny ze dne 1. 9. 1999
- Provozní řád odborné učebny fyziky, chemie ze dne 1. 9. 1999
- Provozní řád hudebny
- Provozní řád tělocvičny
- Řád školního hřiště
- Provozní řád školní dílny
- Docházkový sešit informačního centra ze dne 28. 8. 2001
- Celoroční plán činnosti informačního centra – školního klubu pro školní rok 2001/2002
- Koncepce školy ze dne 1. 1. 1996 ve znění novely ze dne 1. 9. 1999
- Koncepční plány 2000-2004 ze dne 27. 11. 1999
- Roční plán školy pro školní rok 2001/2002

- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001
- Minimální program prevence sociálně patologických jevů pro školní rok 2001/2002
- Tématické plány pro jednotlivé předměty pro školní rok 2001/2002
- Písemnosti žáků a žákovské knížky ve školním roce 2001/2002
- Zápisy z jednání předmětových komisí a rad
- Učební plán vzdělávacího programu Obecná škola, úprava na podmínky školy
- Inspekční zpráva a protokol o kontrole č. j. O-12-02/9697-22-Ře
- Zápis z jednání s ředitelkou školy dne 8. března 2002
- Hospitační záznamy ředitelky a zástupce pro školní rok 2001/2002
- Osvědčení o absolvování školení BOZP a PO vedoucích pracovníků ze dne 7. 6. 2001
- Záznam o školení BOZP a PO zaměstnanců ze dne 29. 8. 2001
- Záznam o provedení veřejné prověrky bezpečnosti práce ve dnech 1. - 29. 6. 2001
- Plán ozdravných opatření ze dne 29. 6. 2001
- Kniha školních úrazů, kniha pracovních úrazů
- Statistický výkaz Škol (MŠMT) V 36-01 o úrazovosti škol za školní rok 2000/2001 ze dne 4. 10. 2001
- Rozbor školní úrazovosti za školní rok 2000/2001 jako podklad pro výkaz Škol (MŠMT) V 36-01
- Vyplněný záznam o školním úraze pro registrovaný úraz za školní rok 2000/2001 ze dne 15. 6. 2001
- Vyplněný záznam pro pracovní úraz ze dne 7. 12. 2001
- Identifikace rizik ze dne 1. 9. 2000
- Vnitřní směrnice pro poskytování OOPP na základě vyhodnocení rizik ze dne 2. 1. 2002
- Osobní karty na poskytování OOPP
- Řešení zakázaných prací a pracovišť ze dne 1. 7. 2001
- Osvědčení o preventivní prohlídce ze dne 1. 6. 2000
- Traumatologický plán ze dne 1. 5. 2001
- Revize
 - elektroinstalace ze dne 25. 2. 2002
 - tělocvičné nářadí ze dne 9. 5. 2001
 - přenosné el. nářadí ze dne 4. 1. 2002
 - přenosné el. spotřebiče ze dne 7. 1. 2002
 - plyn ze dne 28. 1. 2002
 - kotelna ze dne 28. 2. 2002
- Požární poplachové směrnice
- Požární evakuační plán
- Požární kniha
- Protokol o převzetí rozpisu rozpočtu na rok 2001 ze dne 7. 2. 2001
- Rozpočtové opatření číslo 024 ze dne 20. 8. 2001
- Rozpočtové opatření číslo 027 ze dne 20. 9. 2001 – změny výkonů od září 2001

- Změna závazných ukazatelů v souvislosti s rozpočtovou změnou č. 034 ze dne 2. 10. 2001
- Rozpočtové opatření číslo 042 ze dne 29. 10. 2001
- Výstupní protokol o zápisu vstupních údajů z výkazu o pracovnících a mzdových prostředcích v regionálním školství za 1. – 4. čtvrtletí 2001 ze dne 13. 1. 2002
- Sumář pracovníků a mzdových prostředků v regionálním školství za 1. – 4. čtvrtletí 2001 Škol (MŠMT) P 1-04 ze dne 13. 1. 2002 za zařízení 21 a 81
- Osobní spisy zaměstnanců ZŠ – os.č.: 7752221, 62522, 74051, 66520, 64551, 52006, 65581, 62103, 73052, 49601, 56560
- Kritéria odměn ve školním roce 2001/2002
- Kritéria osobních příplatků ve školním roce 2001/2002
- Rozvaha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací sestavená k 31. 12. 2001 Úč OÚPO 3-02 ze dne 22. 1. 2002
- Výkaz zisku a ztráty organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací sestavený k 31. 12. 2001 Úč OÚPO 4-02 ze dne 22. 1. 2002
- Příloha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací sestavená k 31. 12. 2001 Úč OÚPO 5-02 ze dne 22. 1. 2002
- Čerpání dotace ze státního rozpočtu k 31. 12. 2001 ze dne 22. 1. 2002
- Údaje o finančním vypořádání dotací poskytnutých OŠMT MMB v roce 2001 zpracované 7. 2. 2002
- Výpisy obrátů na účtech 501 52, 501 53, 501 60 včetně souvisejících účetních dokladů a účet 512 50 – pouze účetní doklady č. 307, 308, 328, 335, 368, 369, 393
- Hlavní kniha – účty: 527 70, 912 30, 912 70, 912 90 včetně souvisejících účetních dokladů a účet 912 40 – pouze 1. pololetí 2001
- Výroční zpráva o hospodaření za kalendářní rok 2001 ze dne 1. 3. 2002
- Směrnice č. 5 Vnitřní platový předpis ze dne 1. 1. 1996
- Organizační směrnice pro vedení účetnictví ze dne 1. 1. 1998
- Směrnice pro oběh účetních dokladů ze dne 1. 1. 1998
- Směrnice o operativní evidenci majetku ze dne 1. 1. 1998
- Vnitřní předpis pro stanovení cestovních náhrad ze dne 1. 7. 1998
- Zásady pro čerpání FKSP v roce 2001
- Rozpočet FKSP pro rok 2001.

ZÁVĚR

Plánování a příprava výuky měly převážně velmi dobrou úroveň, v některých předmětech vynikající. Personální podmínky a podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků skýtají velmi dobré předpoklady pro naplňování úkolů základní školy. Materiální vybavení je velmi dobré, přestože jsou v této oblasti patrné rozdíly, pro výuku některých předmětů je pořizování nových pomůcek jen ojedinělé a nábytek v některých učebnách je značně opotřebován. Z psychohygienických zásad byly v hodinách učiteli méně zařazovány relaxační aktivity, a to především na druhém stupni. Organizace, formy a metody práce byly pestřejší na prvním stupni, na stupni druhém převažovala frontální výuka. Menší důraz byl kladen na skupinové aktivity, kooperativní činnosti a diferencovaně zadávané úkoly. Nedařilo se vždy rozvíjet komunikativní dovednosti žáků.

Kvalita výuky na obou stupních základní školy byla velmi dobrá.

Podmínky vzdělávání vytvářejí velmi dobré předpoklady pro úspěšné plnění úkolů základní školy.

Od minulé inspekce v dubnu 1997, která byla zaměřena pouze na řízení školy se zaměřením na plánování, organizaci a kontrolní systém, ČŠI konstatuje, že podmínky vzdělávání zahrnující též řídicí práci ředitelky školy se zlepšily.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	RNDr. Karel Pigl	RNDr. Karel Pigl, v. r.
Člen týmu	Mgr. Eliška Těšinská	Mgr. Eliška Těšinská, v. r.
Člen týmu	Mgr. Zdeňka Nešetřilová	Mgr. Zdeňka Nešetřilová, v. r.
Člen týmu	Mgr. Zdeňka Vladíková	Mgr. Zdeňka Vladíková, v. r.
Člen týmu	PaedDr. Danuše Pytelová	PaedDr. Danuše Pytelová, v. r.

Další zaměstnanci ČŠI Dana Haláková, Helena Šmerková, Ing. Jiří Koc

Ve Znojmě dne 27. března 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. 4. 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Ivana Grmolcová, ředitelka školy

Mgr. Ivana Grmolcová, v. r.

*Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.
Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.*

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
KÚ JmK Brno	23. 4. 2002	103/2002
MČ Brno-Žabovřesky	23. 4. 2002	105/2002
Rada školy	-	-

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
	-	Připomínky nebyly podány